

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321201960
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2021:4321201960.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. O. v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: H. otec neuvedený, o nariadenie ústavnej starostlivosti, za účasti E. a Okresnej prokuratúry Levice, takto

r o z h o d o l :

I. Súd **z r u š u j e** náhradnú osobnú starostlivosť u mal. O. nariadenú rozsudkom Okresného súdu Levice, č.k. 4P/9/2017-39 zo dňa 04.05.2017.

II. Súd **n a r i a d ť u j e** u mal. O. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Veľké Leváre č. 1106, 908 73 Veľké Leváre.

III. Matka je **p o v i n n á** prispievať na výživu mal. O. sumou zodpovedajúcou 30% aktuálneho životného minima na maloleté, nezaopatrované dieťa vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra Veľké Leváre.

IV. Súd **z r u š u j e** neodkladné opatrenie Okresného súdu Levice č.k. 10P/40/2021-15 zo dňa 07.04.2021.

V. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice doručil dňa 14.5.2021 súdu návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. Alexandra. Ako uviedol v podanom návrhu, mal. Alexander bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke E.. Stará matka však jeho výchovu nezvládala. Dňa 09. 10. 2019 Okresný súd Levice, pod č. k. 10P/79/2018-103 nariadil mal. Alexandrovi výchovné opatrenie - pobyt v Reedukačnom centre Vráble. Nám. Kpt. Nálepku 613, 952 01 Vráble za účelom odbornej diagnostiky, najdlhšie na obdobie 6 mesiacov. Zároveň súd uložil E. povinnosť spolupracovať s ÚPSVaR Levice a RC Vráble. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 2. 12. 2019. Maloletý bol do zariadenia umiestnený dňa 14.10.2019. Počas pobytu v zariadení bol v pravidelnom kontakte so starou matkou. Tiež boli vykonávané návštevy sociálnej kurátorky v zariadení. Z dôvodu opatrení proti šíreniu Covid-19 bol v apríli prepustený do domáceho prostredia. Jeho pobyt bol oddelením SPOD a SK monitorovaný prostredníctvom komunitného centra na Ladislavovom dvore. Výchovné opatrenie splnilo účel. Pobyt v zariadení bol ukončený a maloletý by mal pokračovať vo vzdelávaní na SOU v Novej Vsi nad Žitavou. Maloletý si neplní povinnú školskú dochádzku, do školy vôbec nenastúpil. Potuluje sa po meste, v spoločnosti mravne narušenej mládeže. Je podozrenie, že opäť prišiel do kontaktu s omamnými prchavými látkami. Na Okresnom úrade Levice, odbor všeobecnej vnútornej správy bude dňa 3.5.2021 prejednanie priestupku proti majetku, ktorého sa mal dopustiť mal. Alexander ešte v roku 2019 poškodením majetku spol. Služby Levice. Vzhľadom na uvedené bolo nevyhnutné dočasne

upraviť pomery mal. Alexandra, nakoľko bol vážne ohrozený jeho zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Oddelenie SPOD a SK podalo na Okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia Súd dňa 6. 4. 2021 rozhodol a nariadil E. odovzdať mal. O. do starostlivosti Reedukačného centra Veľké Leváre, Veľké Leváre 1106, 908 73 Veľké Leváre. Maloletý bol do zariadenia umiestnený dňa 21.4.2021. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, nakoľko nie je za daných okolností vhodný návrat mal. Alexandra do domáceho prostredia a vzhľadom na záujem o zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin, navrhuje nariadiť ústavnú starostlivosť.

2. Uznesením zo dňa 14.10.2021 pod č.k. 6P/61/2021-40 súd do konania pribral ako účastníčku E., ktorá sa konania nezúčastnila od jeho začiatku, pričom maloletý je zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň začal konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

3. Mal. Alexander pochádza z mimomanželského pomeru, pričom otcovstvo k dieťaťu uznané ani určené nie je. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 4P/9/2017-39 zo dňa 04.05.2017 bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti svojej starej matka E., však starostlivosť o vnuka nezvládala. Maloletý nenastúpil do školy, potuloval sa po meste v spoločnosti mravne narušenej mládeže, užíval omamné látky. Zo starostlivosti starej matky bol maloletý dočasne odňatý a rozsudkom zo dňa 9.10.2019 pod č.k. 6P/79/2018-103 mu bolo nariadené výchovné opatrenie - pobyt v Reedukačnom centre Vráble na obdobie šesť mesiacov za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky, zároveň bol zamietnutý návrh K. na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 2.12.2019 a výchovné opatrenie trvalo do 2.6.2020, pričom výchovné opatrenie splnilo svoj účel. Následne mal Alexander v šk. roku 2020/21 nastúpiť do 1. ročníka SOU Dvory nad Žitavou. Do školy však nenastúpil, znova sa potuloval po meste, prišiel do kontaktu s omamnými prchavými látkami. Bolo zistené, že ešte v roku 2019 sa mal dopustiť priestupku proti majetku spoločnosti Služby. Vzhľadom na uvedené súd nariadil pod č.k. 10P/40/2021-15 zo dňa 7.4.2021 neodkladné opatrenie, ktorým odovzdal mal. Alexandra do starostlivosti Reedukačného centra Veľké Leváre.

4. Matka mal. dieťaťa je v súčasnosti bezdomovkyňou, ktorá prespáva v stane na okraji mesta Levice. Pojednávanie sa napriek riadnemu predvolaniu nezúčastnila, rovnako ani E.. V správe o povesti na matku zo dňa 29.7.2021 Mesto Levice uviedlo, že matka nevlastní žiadny majetok. Má evidované nedoplatky za komunálny odpad vo výške 159,31 € a exekúciu na úhradu komunálneho odpadu vo výške 596,14 €.

5. Z hodnotiacej správy Reedukačného centra Veľké Leváre zo dňa 20.7.2021 na mal. Alexandra vyplýva, že do zariadenia prišiel dňa 21.4.2021 z domu. Po príchode do zariadenia bol zaradený do triedy praktického vyučovania. Pracovné zručnosti nadobúda len postupne. Adaptačná fáza prebiehala s ťažkosťami, utiekol, sebapoškodzoval sa. Stojí na okraji kolektívu, nemá veľa kamarátov, je skôr utiahnutý, samotársky. Do výchovných činností sa zapája málo, voľný čas trávi skôr pasívne. Autority rešpektuje, povinnosti si plní pod dohľadom, vnútorný poriadok zariadenia opakovane porušil útekmi. Jedná sa o introvertne ladenú simplexnú pubescentnú osobnosť s disharmonickým vývinom, s intelektom v pásme ľahkej mentálnej retardácie. Je emocionálne a sociálne deprivovaný, emocionálne labilný, nevyrovnaný, egocentrický, nesebakritický. Má zníženú frustračnú toleranciu a oslabené autoregulačné mechanizmy, nezvláda záťažovú situáciu. Je v starostlivosti pedopsychiatra, užíva psychofarmaká. Je v telefonickom kontakte s tetou, strýkom, starou matkou. Dopustil sa dvoch útekov zo zariadenia: 9.5.2021 - 14.5.2021 a 10.6.2021 - 14.7.2021. Od 14.7.2021 do 30.8.2021 mal udelenú dovolenku v domácom prostredí.

6. Kolízna opatrovníčka vypovedala, že uvedenú dovolenku mal. Alexander strávil u starej matky, problémy v rodinnom prostredí vtedy neboli žiadne, i keď do zariadenia sa vrátil neskoro, až v októbri. Súviselo to však aj s výsluchmi na polícii, priestupkovo už bol riešený, pričom mu bola uložená pokuta Odborom všeobecnej vnútornej správy. Dňa 9.11.2021 vykonala sociálna kurátorka s maloletým pohovor v zariadení, avšak správu zatiaľ nezaslali. Aktuálne je maloletý opäť na úteku, konkrétne od večera 13.11.2021, je v pátraní.

7. Podľa 47 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

8. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

9. Podľa § 54 ods. 2 písm. a), c) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

10. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

11. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

16. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

17. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Podľa § 337 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel.

19. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že mal. Alexander opakovane zanedbával školskú dochádzku, túlal sa po meste v spoločnosti mravne narušenej mládeže, požíval omamné prchavé látky. Riadnu výchovu nezvládala ani jeho stará matka, z ktorej náhradnej osobnej starostlivosti už bol dočasne odňatý a bolo uložené výchovné opatrenie, pobyt v RC, ktoré síce splnilo účel, ale po návrate do domáceho prostredia sa maloletý vrátil k predchádzajúcemu spôsobu života. Matka žije ako bezdomovkyňa, prespáva v stane, o dieťa nejaví žiadny záujem. Od apríla 2021 je maloletý v RC

na základe neodkladného opatrenia, pričom opakovane sa dopustil útekov zo zariadenia, reedukácia je pre neho nevyhnutná. Dopustil sa tiež činov inak trestných proti majetku, zatiaľ bol postihnutý len priestupkovo. Návrat do domáceho prostredia jednoznačne nie je v záujme mal. Alexandra, pretože stará matka jeho výchovu nezvláda. Vzhľadom na uvedené za súhlasného stanoviska prokurátora súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u mal. Alexandra a nariadil mu ústavnú starostlivosť. Zároveň určil matke povinnosť prispievať na výživu dieťaťa v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu, pretože nemá žiadny príjem a to na účet zariadenia, v ktorom je dieťa umiestnené. Keďže nariadené neodkladné opatrenie zo dňa 7.4.2021 nebolo časovo obmedzené, súd ho rozhodnutím vo veci samej zrušil.

21. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v piatich písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.